

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Реєстрація прав інтелектуальної власності»

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітній ступінь	«Доктор філософії»
Викладач	Прогонюк Людмила Юріївна progonyuk@mnau.edu.ua

Анотація

Навчальна програма (методичні рекомендації) навчального „Реєстрація прав інтелектуальної власності” призначається для фахівців напряму підготовки менеджмент (менеджмент зовнішньоекономічної діяльності), обліково-фінансового факультету, факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва, факультету механізації сільського господарства і підготовлена з урахуванням положень Цивільного кодексу України, який був прийнятий 16 березня 2003 р. і набрав чинності з 1 січня 2004 р., спеціального законодавства України про інтелектуальну власність, міжнародних конвенцій та договорів у сфері інтелектуальної власності та інших джерел права інтелектуальної власності.

Указом Президента України „Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні” від 27 квітня 2001 р. № 285/2001 вивчення курсу „Інтелектуальна власність” передбачено в усіх вищих навчальних закладах України. Така необхідність зумовлюється тим, що успішний розвиток будь-якої держави, суспільства в сучасних умовах неможливий без належної інтелектуалізації суспільно корисної діяльності. Так, інтелектуальна, творча діяльність визначає зміст і напрями соціально-економічного розвитку України.

З переходом від планової до ринкової економіки в умовах входження України до світової спільноти суттєво зросла роль в економічному та соціальному розвитку суспільства результатів розумової (творчої) праці людини, до яких відносять: винахід, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення, сорти рослин і породи тварин, комерційні таємниці, твори літератури і мистецтва, бази даних, комп’ютерні програми, фонограми та відеограми тощо. Ці та інші результати розумової праці мають назву „об’єкти права інтелектуальної власності”, або „інтелектуальну власність”.

Annotation

Curriculum (guidelines) training course "Intellectual property" is designed for professionals field of study Management (International Management), Accounting and Finance Department, faculty of technology of production and processing of livestock products, the Faculty of Agricultural Mechanization prepared and subject to the provisions of the Civil Code of Ukraine, which was adopted March 16, 2003 and came into force on 1 January 2004, special legislation of Ukraine on intellectual property, international conventions and treaties on intellectual property and other sources of intellectual property rights.

Decree of the President of Ukraine "On measures to protect intellectual property in Ukraine" dated April 27, 2001 p. № 285/2001 study course "Intellectual property" provided in all higher educational institutions of Ukraine. This need is due to the fact that the development of any state and society in modern conditions is impossible without proper intellectualization socially useful activity. Yes, intellectual, creative activity determines the content and direction of socio-economic

development of Ukraine.

With the transition from a planned to a market economy in Ukraine joining the international community has significantly increased role in economic and social development of the society of the results of intellectual (creative) labor rights, which include: invention, utility models, industrial designs, trademarks, geographical indications, varieties plants and breeds of animals, trade secrets, literary and artistic works, databases, computer programs, phonograms and videograms more. These and other results of intellectual labor are called "intellectual property rights" or "intellectual property."

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-науковий рівень аспірант

Нормативна (або вибіркова) нормативна
Семестр – 3

Кількість модулів – 2

Кількість змістовних модулів – 2

Загальна кількість годин – 90

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції – 14 год/0,4

Практичні заняття – 14 год/0,4

Самостійна робота – 34 год/1

Консультації — 28 /0,8

Форма підсумкова контрольного заходу – залік

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є вивчення та засвоєння студентами основних понять, інститутів, принципів та джерел правового регулювання відносин, пов'язаних із творчою, інтелектуальною діяльністю, як на національному, так і на міжнародному рівні. Цей навчальний курс покликаний сприяти поглибленому вивченню положень Цивільного кодексу України 2004 р. (книга IV), спеціального законодавства України про інтелектуальну власність: „Про авторське право і суміжні права”, „Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”, „Про охорону прав на промислові зразки” та ін., які мають не тільки теоретичне, а й практичне значення.

Завдання курсу:

Сформуувати поняття інтелектуальної власності.

Ознайомитися з національним і міжнародним законодавством, що регулює відносини у сфері інтелектуальної власності, зокрема з підзаконними нормативними актами, що детально регламентують процедуру виявлення та охорони результатів творчості в Україні.

Вивчити історію виникнення авторського та суміжного права.

Визначити місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

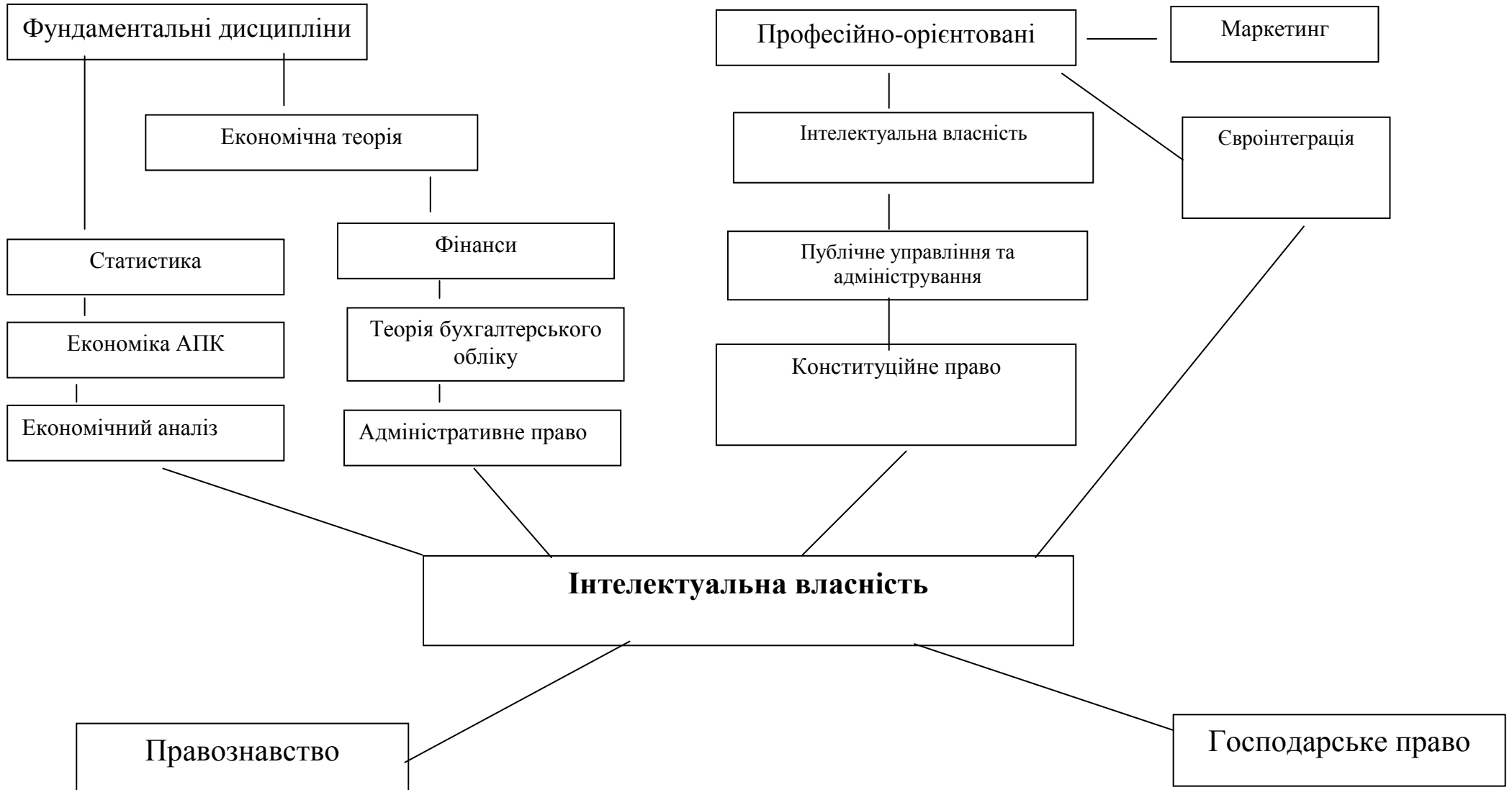
знати понятійний апарат права інтелектуальної власності, його систему й сутність, основні інститути та тубінститути, особливості об'єктів та правового положення суб'єктів, порядок їх кваліфікації, правові форми використання майнових прав, розпорядження ними, підстави, способи та порядок захисту від контрафактних дій;

уміти визначати умови надання правової охорони, застосовувати чинне законодавство, аналізувати його недоліки, вирішувати проблемні ситуації, оформляти кваліфікаційні документи, складати цілісне уявлення про сучасні проблемні питання розвитку права інтелектуальної власності, оцінювати проблеми його теорії та практики з метою вироблення конкретних пропозицій по вдосконаленню окремих положень вітчизняного законодавства у цій сфері, правильно тлумачити положення нормативно-правових актів, розуміти механізми правозастосування та його особливості.

Курс забезпечує набуття загальних та спеціальних компетентностей, які студент буде здатен продемонструвати після опанування програми дисципліни (програмовані результати):

Загальні компетентності	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	Програмовані результати навчання
- Здатність до організації та проведення оригінальних наукових досліджень	- Набуття універсальних навичок дослідника у сфері менеджменту, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності - Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту	- Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації. - Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Всього	Лекції	Практ. зан.	Консульт	Сам. роб.	Види ауд. роботи Строки виконання проміжних завдань	Форми контролю
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль №1 Загальна характеристика прав інтелектуальної власності								
1	Поняття, зміст, функції, принципи та джерела інтелектуальної власності	12	2	2	4	4	ЛК, ПЗ, реферати доповіді 1-2 тижд	Тест № 1
2	Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.	12	2	2	4	4	ЛК, ПЗ, ситуаційна задача 2-3 тижд	Тест №2
3.	Система законодавства України по ІВ. Державна система правової охорони ІВ.	12	2	2	4	4	ЛК, ПЗ, реферати доповіді 3-4 тижд	Тест № 3
<i>Всього за модулем №1</i>		<i>36</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>12</i>	<i>12</i>		<i>3 тести</i>
Змістовий модуль №2 Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності. Правова охорона окремих об'єктів права інтелектуальної власності.								
4	Мета і принципи правової охорони. Право на одержання патенту.	10	2	2	2	4	ЛК, ПЗ, аналіз ситуацій 4-5 тижд	Тест № 4
5	Процедура подання заявки на одержання патенту в Україні на винахід.	14	2	2	4	6	ЛК, ПЗ складення заявок на патент 6-7 тижд	Тест № 5
6	Реалізація патентних прав	15	2	2	5	6	ЛК, ПЗ, ситуаційний аналіз 8-9 тижд	Тест № 6
7	Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в Україні.	15	2	2	5	6	ЛК, ПЗ, ситуаційний аналіз 10-11 тижд	Тест № 7
<i>Всього за модулем № 2</i>		<i>54</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>16</i>	<i>22</i>		<i>4 тести</i>
Всього		90	14	14	28	34		7 тестів

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Загальний розподіл годин і кредитів

У відповідності до навчального плану Спеціальність 073 «Менджмент» курс дисципліни «Реєстрація прав інтелектуальної власності» вивчається другому курсі у 3 семестрі. Курс складається із 90 годин. Аудиторних занять (два змістовних модулі), в тому числі теоретичний курс (лекції) 14 годин, практичних занять – 14 годин. Самостійна робота - 34 години та консультації – 28 годин..

6.3. ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Змістовий модуль №1 Загальна характеристика прав інтелектуальної власності

Поняття, зміст, функції, принципи та джерела інтелектуальної власності Інтелектуальна власність як результат творчої діяльності. Інтелектуальна власність як право. Соціально-економічні стратегії в країнах світового товариства. Роль промислової власності у економічному розвитку. Авторське право і розвиток культури. Творчою працею людини створюються всі багатства суспільства. На Асамблеї держав-членів Всесвітньої Організації інтелектуальної власності було проголошено, що 21 століття стане століттям економіки, заснованої на знаннях, у якій інтелектуальна власність буде основною рушійною силою. Ст. 54 Конституції України гарантує кожному громадянину свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості.

Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності Можна виділити наступні групи об'єктів права інтелектуальної власності,:

об'єкти авторського права та суміжних прав, що межують з першими. До цієї групи відносять традиційні об'єкти авторсько-правової охорони – я наукові, літературні, художні твори. Українське законодавство відносить сюди також комп'ютерні програми та бази даних. До об'єктів суміжних прав належать виконання, фонограми та відеограми, передачі організацій мовлення;

об'єкти промислової власності (об'єкти виключного права на результати творчої діяльності, використовувані у виробництві: винаходи, промислові зразки, корисні моделі, комерційна таємниця (ноу-хау);

засоби індивідуалізації продукції, робіт, послуг (комерційні найменування, торговельні марки, географічні зазначення);

нетрадиційні об'єкти інтелектуальної діяльності (сорти рослин і породи тварин, топографії інтегральних мікросхем).

Із практичної точки зору всіх суб'єктів права інтелектуальної власності можна поділити на дві групи — *первинних та вторинних суб'єктів права інтелектуальної власності*.

До першої групи належать первинні суб'єкти, які набули право інтелектуальної власності в результаті створення або державної реєстрації прав на об'єкт права інтелектуальної власності. До цієї групи слід, у першу чергу, віднести автора (творця), оскільки саме його інтелектуальний, творчий потенціал є тим

джерелом, з якого народжується об'єкт права інтелектуальної власності. Тому саме за автором (творцем) законодавець закріплює і визнає, за загальним правилом, весь обсяг особистих немайнових і майнових прав інтелектуальної власності, що складають зміст права інтелектуальної власності.

Друга група суб'єктів права інтелектуальної власності — це вторинні суб'єкти права інтелектуальної власності. Вони самі нічого не створюють, але на підставі закону або договору набувають у встановленому порядку майнових прав інтелектуальної власності і, відповідно, визнаються суб'єктами права інтелектуальної власності.

Система законодавства України по ІВ. Державна система правової охорони ІВ.

Становлення національного законодавства про інтелектуальну власність стало можливим лише з набуття Україною незалежності.

Тому з формально-юридичної точки зору *джерела права* — не офіційно визнані форми, в яких здійснюється встановлення, зміна або скасування правових норм. Інакше кажучи, джерела права — це способи юридичного вираження права.

Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року містить книгу IV "Право інтелектуальної власності" статті 433-448 глави 36 якої присвячені праву інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право). Крім того, авторське право регулюється нормами статей 418-431 глави 35 "Загальні положення про право інтелектуальної власності" книги IV. а також статей 1107- 114 глави 75 "Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності" книги V "Зобов'язальне право" Кодексу.

Норми, які встановлюють міру відповідальності за порушення авторського права та порядок притягнення порушників до відповідальності, містять Кримінальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Митний кодекс України, Цивільний процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України.

Одним із основних джерел авторського права є Закон України "Про авторське право і суміжні" від 23 грудня 1993 року та ряд спеціальних Законів України: "Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних" від 23 березня 2000 року та Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування" від 17 січня 2002 року.

Важливе місце у системі законодавчих актів, які регулюють авторсько-правові відносини, займає Закон України "Про власність" від 7 лютого 1990 року.

Особливу групу джерел сучасного авторського права України становлять універсальні, регіональні і двосторонні міжнародні договори, учасницею яких вона є: Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів; Всесвітня конвенція про авторське право; Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій ефірного мовлення; Конвенція, що створює Всесвітню організацію

інтелектуальної власності, Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм; Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право: Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, Угода про співробітництво в галузі охорони авторського права, укладена в рамках Співдружності Незалежних Держав у 1993 році; Угода про Партнерство та Співробітництво між Європейським союзом та Україною від 16 червня 1994 року.

Змістовий модуль №2 Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності. Правова охорона окремих об'єктів права інтелектуальної власності.

Мета і принципи правової охорони. Право на одержання патенту. Мета правової охорони – створити правовий механізм законного запобігання можливості актів „паразитизму”, тобто безоплатного використання прав на ОІВ третіми особами з комерційною метою. Суть правової охорони ОІВ полягає у тому, що автор ОІВ отримує від держави виключні права на ОІВ, як правило, на визначений термін. Обсяг цих прав регламентується охоронним документом, що видається власнику прав на ОІВ. Власник, отримавши охоронний документ, відчуває себе впевнено, тому що його права охороняються законом, тобто державою. Тепер він може розкрити зміст свого ОІВ для всіх, щоб вони мали змогу використовувати його на законних умовах, тобто виключно за дозволом власника прав з обов'язковим відрахуванням йому винагороди за такий дозвіл.

Процедура подання заявки на одержання патенту в Україні на винахід.

Необхідність правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Набуття прав на винаходи і корисні моделі. Варіанти рішень стосовно правової охорони. Умови патентоспроможності винаходу (корисної моделі). Порядок патентування. Строк дії патенту. Дострокове припинення дії патенту. Права власника патенту. Набуття прав на промисловий зразок та географічне зазначення. Порядок отримання охоронного документу на промисловий зразок. Порядок отримання права на географічне зазначення. Набуття прав на торговельну марку. Порядок отримання охоронного документу на торговельну марку. Мета правової охорони – створити правовий механізм законного запобігання можливості актів „паразитизму”, тобто безоплатного використання прав на ОІВ третіми особами з комерційною метою. Суть правової охорони ОІВ полягає у тому, що автор ОІВ отримує від держави виключні права на ОІВ, як правило, на визначений термін. Обсяг цих прав регламентується охоронним документом, що видається власнику прав на ОІВ. Власник, отримавши охоронний документ, відчуває себе впевнено, тому що його права охороняються законом, тобто державою. Тепер він може розкрити зміст свого ОІВ для всіх, щоб вони мали змогу використовувати його на законних умовах, тобто виключно за дозволом власника прав з обов'язковим відрахуванням йому винагороди за такий дозвіл.

Реалізація патентних прав Для реалізації права на патент особа повинна подати до компетентного державного органу, який здійснює видачу патентів, заявку. В Україні видачу патентів здійснює Департамент інтелектуальної власності, що діє у складі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Проте заявка безпосередньо подається чи надсилається на адресу Державного підприємства «Український інститут промислової власності» («Укрпатент»), яке здійснює експертизу заявки. Заявка може бути подана особисто заявником або через представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) чи іншу довірену особу. Припинення чинності патенту. Підстави визнання патенту недійсним.

Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в Україні.

Загальна характеристика та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Особливості договорів у сфері інтелектуальної власності. Порядок укладення та істотні умови окремих видів договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Форма договорів у сфері інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження правами на об'єкти інтелектуальної власності. Правове регулювання відносин щодо надання дозволу на використання об'єктів права інтелектуальної власності. Поняття та види ліцензій. Ліцензійний договір. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на об'єкт, створений на замовлення. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Правові основи захисту прав інтелектуальної власності Юрисдикційна форма захисту. Неюрисдикційна форма захисту. Види порушення прав, що розглядаються в адміністративно-правовому порядку. Захист прав інтелектуальної власності у відповідності до кодексу України про адміністративні правопорушення. Захист від недобросовісної конкуренції. Захист прав при переміщенні через митний кордон України контрафактних товарів. Цивільно-правовий порядок захисту прав. Порядок захисту порушених прав, встановлений кримінальним законодавством. Відповідальність за порушення прав, що передбачена Кримінальним кодексом України.

6.4. ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль №1 Загальна характеристика прав інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття, зміст, функції, принципи та джерела інтелектуальної власності (2 год.)

1. Поняття та види інтелектуально, творчої діяльності. Результати інтелектуально, творчої діяльності як об'єкта правової охорони.
2. Поняття права інтелектуальної власності.
3. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
4. Зміст права інтелектуальної власності.
5. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.

6. Джерела права інтелектуальної власності.
7. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.

Тема 2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. (2 год.)

1. Об'єкти права інтелектуальної власності.
2. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
3. Інтелектуальна власність і зобов'язальне право.
4. Інтелектуальна власність і поняття володіння та користування.
5. Основні інститути права інтелектуальної власності.

Тема 3. Система законодавства України по ІВ. Державна система правової охорони ІВ (2 год.).

1. Поняття правової охорони та захисту права інтелектуальної власності.
2. Місце та значення ВОІВ у системі міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності.
3. Державна система охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні.
4. Повноваження у сфері інтелектуальної власності окремих державних органів та посадових осіб.
5. Роль та повноваження представників у справах інтелектуальної власності.
6. Значення діяльності недержавних організацій у сфері інтелектуальної власності.

Змістовий модуль №2 Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності. Правова охорона окремих об'єктів права інтелектуальної власності.

Тема 4. Мета і принципи правової охорони. Право на одержання патенту (2 год.).

1. Поняття, сфера дії, функції та принципи патентного права.
2. Об'єкти патентного права та умови надання їм правової охорони.
3. Суб'єкти патентного права та їх види.
4. Мета правової охорони. Переваги правової охорони ОІВ для право власника.
5. Сутність правової охорони об'єктів інтелектуальної власності.
6. Різниця між правовою охороною і правовим захистом ОІВ.

Тема 5. Процедура подання заявки на одержання патенту в Україні на винахід (2 год.).

1. Поняття патенту та його види.
2. Право на патент та його суб'єкти.
3. Заявка на видачу патенту. Основні вимоги такої заявки.
4. Дата подання заявки. Визначить пріоритет заявки.
5. Характеристика експертизи заявки.
6. Порядок видачі патенту.

Тема 6. Реалізація патентних прав (2 год.)

1. Особливості немайнові права на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
2. Майнові права на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
3. Обов'язки патентоволодільця.
4. Дострокове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок та визнання їх недійсними.
5. Захист прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Тема 7. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в Україні (2 год.)

1. Поняття та способи комерціалізації права інтелектуальної власності.
2. Загальна характеристика та види договорів розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
3. Правове регулювання відносин щодо надання дозволу на використання об'єктів інтелектуальної власності.
4. Ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійні договори.
5. Порядок та види авторських договорів.
6. Договір комерційної концесії..
7. Оцінка вартості прав на об'єкти права інтелектуальної власності.
8. Життєвий цикл об'єктів права інтелектуальної власності.

Всього

14 год

6.5. ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОBOB'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота по курсу «Реєстрація прав інтелектуальної власності» складає 34 год та включає: вивчення теоретичних питань за конспектами, підручниками, науково-методичним матеріалом, для виконання індивідуальних завдань

№ п/п	Тема самостійної роботи	Години,	Форма контролю
Модуль 1			
1	Юридична природа прав інтелектуальної власності	4	Контрольна робота
2	Взаємозв'язок спеціальних інститутів цивільного права, що опосередковують інтелектуальну діяльність та її результати	4	Опитування
3	Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.	4	Опитування
Модуль 2			
4	Процедура подання заявки на одержання патенту України на	4	Опитування

	винахід.		
5	Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах	4	Опитування
6	Патентування винаходів за процедурою євразійської патентної конвенції	4	Опитування
7	Процедура ЄВРО-РСТ	2	Опитування
8	Характеристика кримінальної, цивільної та адміністративної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності	2	Опитування Написання реферату
9	Процедура одержання європейського патенту.	3	Тестування
10	Методи оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності.	2	Рішення задач
	Всього	34	

7. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ

Форма підсумкового контролю – залік.

Питання для практичних занять

1. Що таке інтелектуальна власність? Дайте визначення.
2. Назвіть складові матеріального права на об'єкти права інтелектуальної власності.
3. У чому полягає відміна права власності на об'єкти інтелектуальної власності від права власності на матеріальні об'єкти власності?
4. У чому полягає відміна особистого (морального) права на об'єкт інтелектуальної власності від майнового права на нього?
5. Чи всі результати інтелектуальної (творчої) діяльності є об'єктами інтелектуальної власності. Так чи ні?
6. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом технічної творчості? Яку назву носить ця група об'єктів і чому?
7. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом художньої творчості?
8. З яких двох груп складається право інтелектуальної власності?
9. В якій країні і коли вперше почали надавати виключні права на використання об'єктів інтелектуальної власності?
10. Що є прообразом торговельної марки?
11. Яка подія є знаменною для розвитку авторського права?
12. Що стало причиною появи Статуту королеви Анни - першого закону про копірайт?
13. У чому полягає роль філософів Німеччини у розвитку авторського права?

14 Наведіть основні переваги і недоліки системи охорони інтелектуальної власності в СРСР.

15 Яким Законом України вперше результати інтелектуальної власності були визнані об'єктами права власності?

16 Коли в Україні був прийнятий пакет законів, що склав основу спеціального законодавства у сфері інтелектуальної власності? Назвіть ці закони.

17 Які ви знаєте об'єкти промислової власності?

18 Перерахуйте нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

19 Які результати творчої діяльності відносяться до об'єктів авторського права, а які – до об'єктів суміжних прав?

20 Що таке винахід?

21 Що таке корисна модель?

22 Що таке промисловий зразок?

23 Яку функцію виконує торговельна марка?

24 У чому полягає різниця між об'єктами авторського права і суміжних прав?

25 Поняття авторського права.

26 Об'єкти авторського права.

27 Заявники як суб'єкти права інтелектуальної власності.

28 Правове положення патентних повірених. Вимоги щодо патентних повірених.

29 Повноваження повірених у справах інтелектуальної власності.

30 Що представляє собою міжнародна система інтелектуальної власності?

31 Скільки діє міжнародних договорів, що адмініструються ВОІВ, і до скількох із них приєдналася Україна?

32 Назвіть по три основних міжнародних договори, що відносяться до об'єктів промислової власності та до об'єктів авторського права і суміжних прав.

33 Який статус і яка структура Всесвітньої організації інтелектуальної власності?

34 Які функції виконує Всесвітня організація інтелектуальної власності?

35 Яка мета правової охорони?

36 У чому полягає сутність правової охорони об'єктів інтелектуальної власності?

37 Які переваги дає правова охорона ОІВ правовласнику?

38 В чому полягає різниця між правовою охороною і правовим захистом ОІВ?

39 Які принципи правової охорони ОІВ?

40 У чому полягає принцип охороноспроможності ОІВ?

41 У чому полягає принцип виключності прав на ОІВ?

- 42 У чому полягає принцип балансу інтересів правовласника на ОІВ і суспільства?
- 43 Які складові системи інтелектуальної власності в Україні ви знаєте?
- 44 Який орган державного управління відповідає за політику у сфері інтелектуальної власності?
- 45 Які основні функції виконує ДП "Український інститут промислової власності"?
- 46 Які основні функції виконує Департамент інтелектуальної власності?
- 47 Які основні функції виконує ДП "Українське агентство з авторських і суміжних прав"?
- 48 Які основні функції виконує Інститут інтелектуальної власності і права?
- 49 Які ви знаєте громадські організації у сфері інтелектуальної власності?
- 50 Хто виступає суб'єктами авторського права?
- 51 Сторони ліцензійного договору та їх правове положення.
- 52 Зміст та порядок укладення ліцензійних договорів.
- 53 Виключна ліцензія. Невиключна ліцензія та обсяги прав по них.
- 54 Договори на створення об'єктів авторського права.
- 55 Чи є обов'язковою процедура оформлення прав на об'єкти авторського права?
- 56 Який термін охорони немайнових прав на об'єкти авторського права?
- 57 Який термін охорони майнових прав на об'єкти авторського права?
- 58 Які правові наслідки закінчення строку охорони авторського права ви можете назвати?
- 59 Поняття права промислової власності.
- 60 Об'єкти промислової власності і ознаки набуття охороноспроможності.
- 61 Поняття і ознаки винаходу.
- 62 Поняття і ознаки корисної моделі.
- 63 Поняття і ознаки промислового зразка.
- 64 Охоронні документи в патентному праві.
- 65 Поняття патенту та строки його дії. Дострокове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
- 66 Відміна патенту. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту.
- 67 Заявка на видачу охоронного документа та вимоги до неї. Зміст заявки.
- 68 Порядок подання заявки.
- 69 Пріоритет заявки та його визначення. Подання заяви на пріоритет.
- 70 Розгляд заявки в патентному відомстві.
- 71 Експертиза заявки: формальна експертиза і експертиза по суті.
- 72 Права та обов'язки, що виникають з патенту.

73 Тимчасова правова охорона, її значення та зміст.

74 Обмеження майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності. Право першокористувача.

Питання для проміжного контролю

Правова охорона права інтелектуальної власності в Україні.

2. Історія розвитку законодавства України про охорону інтелектуальної власності.
3. Об'єкти права інтелектуальної власності.
4. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
5. Особливості правової охорони авторського права.
6. Комп'ютерні програми як об'єкт правової охорони.
7. Авторський договір як різновид цивільно-правового договору.
8. Особливості укладання та виконання авторського договору.
9. Правова охорона суміжних прав.
10. Умови патентоздатності об'єктів промислової власності.
11. Оформлення патентних прав.
12. Патент як форма правової охорони промислової власності.
13. Правова охорона службових винаходів.
14. Договори на використання об'єктів промислової власності. Особливості договорів.
15. Відповідальність за порушення патентних прав в Україні.
16. Правова охорона комерційної таємниці в Україні.
17. Науково-технічна інформація як об'єкт інтелектуальної власності
18. Правова охорона нових сортів рослин.
19. Правова охорона топографій інтегральних мікросхем.
20. Правова охорона промислових зразків.
21. Правова охорона географічного зазначення.
22. Здійснення прав на торгівельну марку в Україні.
23. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій.
24. Фотографії як об'єкт права інтелектуальної власності.
25. Відкриття як об'єкт права інтелектуальної власності.
26. Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.
27. Кримінальна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.
28. Правове положення Державного агентства з авторських та суміжних прав.

7.1. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття права інтелектуальної власності. Відмінності об'єктів права інтелектуальної власності від об'єктів права власності.
2. Інститути права інтелектуальної власності. Їх коротка характеристика.
3. Особисті і майнові права суб'єктів інтелектуальної власності.

4. Способи і порядок захисту патентних прав.
5. Умови патентоспроможності винаходу.
6. Права й обов'язки патентовласника: поняття і характеристика.
7. Комерціалізація інтелектуальної власності як складова обігу інтелектуального капіталу.
8. Поняття, об'єкти та суб'єкти авторського права. Виникнення авторського права та умови надання правової охорони.
9. Охорона об'єктів промислової власності. Патенти: види, умови надання, терміни дії.
10. Ліцензійний договір: структура, права й обов'язки сторін. Види ліцензійних договорів.
11. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Оформлення раціоналізаторської пропозиції.
12. Порівняйте визначення географічне зазначення та торговельної марки.
13. Поняття та види промислових зразків. Оформлення промислового зразка.
14. Суб'єктивні суміжні права, їх зміст і межі.
15. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
16. Розкрийте поняття об'єктів права інтелектуальної власності?
17. Які органи, що входять до системи державної охорони інтелектуальної власності, ви можете назвати?
18. Розкрийте спільні та відмінні ознаки авторського та патентного прав.
19. Які об'єкти інтелектуальної власності охороняють авторським правом? Які твори не є об'єктом авторського права?
20. Співавторство. Види співавторства.
21. Охарактеризуйте сутність та структуру промислової власності.
22. Чим відрізняється винахід і корисна модель?
23. Розкрийте найважливіші характеристики промислового зразка як об'єкта інтелектуальної власності.
24. Назвіть умови реєстрації торговельної марки.
25. Чим відрізняється „комерційне найменування” від „торговельної марки”.
26. Назвіть випадки припинення чинності патенту. В яких випадках патент визнається недійсним?
27. Охарактеризуйте сутність та призначення найменувань місць походження товарів.
28. Чим відрізняється наукове відкриття від винаходу
29. Які ознаки характеризують охороноздатність раціоналізаторської пропозиції.
30. Як відбувається оформлення прав на раціоналізаторську пропозицію.
31. У чому особливість охорони топологій інтегральних мікросхем.

32. Охарактеризуйте комерційну таємницю як об'єкт інтелектуальної власності.

33. У чому полягають критерії охороноздатності сорту рослин, породи тварин. Який строк чинності прав на сорт рослин, породу тварин.

7.2. РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА З ДИСЦИПЛІНИ ТА СХЕМА ПОТОЧНОГО ТА ЗАКЛЮЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, реферати, тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 36 до 60 балів.

Критерії та форми оцінювання роботи здобувачів вищої освіти

№ Змістового модулю	Форма контролю	Кількість заходів	оцінка		сума	
			min	max	min	max
1	- тестування	1	3	4	3	4
	- відповіді на дискусійні питання					
	- виконання практичного завдання	3	1	1,5	3	4,5
	- самостійна робота	3	1	2	3	6
2	- тестування	1	3	4	3	4
	- відповіді на дискусійні питання					
	- виконання практичного завдання	4	1	1,5	4	6
	- самостійна робота	4	1	2	4	8
3	- тестування	1	3	4	3	4
	- відповіді на дискусійні питання					
	- виконання практичного завдання	3	1	1,5	3	4,5
	- самостійна робота	3	1	2	3	6
	Поточний контроль	2	1	1,5	2	3
					36	60
Іспит		1			24	40
Разом з дисципліни		x	x	x	60	100

Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів до сесії не допускаються. До складання іспиту такі можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
64 - 74	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Україна. Верховна Рада України. Цивільний кодекс України. - Інтернет-ресурс Верховної Ради України (режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>).
2. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право (3-є вид., стереотип.) / В. М. Антонов. - К.: КНТ, 2016.-614 с.
3. Бабець І. Г. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник /І. Г. Бабець, І. П. Мойсеєнко. - Львів: ЛДУВС, 2016. - 160 с.
4. Васильців Т. Г. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / Васильців Т.Г., Апопій В.В., Лупак Р.Л., Ільчук О.О. - Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015.-252 с.
5. Потехіна В. О. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / В. О. Потехіна. - К.: ЦУЛ, 2018. - 414 с.
6. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю : Навчальний підручник. - К.: Держ. Ін-т інтел. власн., 2019. - 312 с. Допоміжна література
7. Бабій П.С. Ризики при оцінці вартості об'єктів інтелектуальної власності машинобудівного підприємства у процесі бюджетування / П. Бабій, В. Гринчуцький // Управління ризиками. Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. - Випуск 254: В 6 т. - Т. IV. - Дніпропетровськ: ДНУ, 2015. - С. 1001-1008.
8. Бутнік-Сіверський О. Б. Економіка інтелектуальної власності : конспект лекцій для студентів / О. Б. Бутнік- Сіверський. - К.: Ін-т інтелектуальної власності і права, 2015. -296 с.
9. Васильців Т. Г. Інтелектуальна власність як складова в системі забезпечення економічної безпеки торговельного підприємства / Васильців Т. Г., Мандрик О. Я. // Торгівля, комерція, підприємництво : зб. наук, праць. - Львів : вид-во ЛТЕУ, 2015. - Вип. 24. - С. 72 - 75.

10. Васильців Т. Г. Проблеми та пріоритети посилення соціального та інтелектуального складників економічної безпеки / Васильців Т. Г., Бицька Н. П. // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. - Вип. 20.2. - Львів : НЛТУУ, 2015.-С. 156- 159.
11. Васильців Т. Г. Соціальний капітал підприємств України: сучасний стан та напрями збільшення / Васильців Т. Г., Мандрик О. Я., Гунчак Н. В. // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект : сб. науч. трудов. - Донецк : ДонНУ, 2015. - С. 59-65.
12. Дмитришин В. С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності : Конспект лекцій / В. С. Дмитришин. - К. : "Інст. інтел. власн. і права", 2015. - 212 с.
13. Інтелектуальна власність. Міжнародні договори України / В. О. Жаров, А. М. Горнісевич, М. О. Василенко. - К. : Державний департамент інтелектуальної власності. Державне підприємство «Український інститут промислової власності», 2017.-404 с.
14. Нестуля Т. В. Правові засади захисту від недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності: Практика застосування органами Антимонопольного комітету України законодавства про захист від недобросовісної конкуренції : Навчальний посібник / Т. В. Нестуля. - К. : Ін-т інтел. власн. і права, 2017. - 164 с.
15. Ніколаєв Є. Б. Методологічні особливості теорії інформаційної економіки [Електронний ресурс] / Є. Б. Ніколаєв // Ефективна економіка. - 2015. - №12. - Режим доступу до журналу : [Иио:/Лу\у\у.есопоту.паука.сom.ua/](http://iio.lviv.ua/y.u.esopotu.pauka.com.ua/).
16. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С. 0. Довгий, В. О. Жаров, В. 0. Зайчук та ін. - К. : Форум, 2015. - 319 с.
17. Оцінка прав на об'єкти інтелектуальної власності / Тематична збірка // Укладачі: П. М. Цибульов, Г. Н. Сердюк, С. М. Болелій. - К. : Інститут інтелектуальної власності і права, 2015. - 328 с. 9
18. Полторак А. Основы интеллектуальной собственности / Пер. с англ. - М. : Издательский дом «Вильямс», 2015. - 208 с.
19. Право інтелектуальної власності / За ред. Підпригори П. , А., Святоцького О. Д. - К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2015. - 670 с.
20. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци та ін. - К.: Видавничий Дім "Слово", 2016. - 1104 с.
21. Юскаєв В. Б. Інтелектуальна власність / В. Б. Юскаєв. - Частина 2. - Суми: Видавництво СумДУ, 2017. - 141 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Офіційні сайти органів управління фінансами: <http://www.minfm.gov.ua> - сайт Міністерства фінансів України. - <http://www.rada.gov.ua> - сайт Верховної Ради України. - <http://www.sfs.gov.ua> - сайт Державної фіскальної служби України - <http://www.kmu.gov.ua> - сайт Кабінету Міністрів України -

<http://www.treasury.gov.ua> - сайт Державної казначейської служби України
<http://www.pfu.gov.ua> - сайт Пенсійного фонду України - <http://nfp.gov.ua> - сайт
22. Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових
послуг <http://www.nssmc.gov.ua> - сайт Національної комісії з цінних паперів та
фондового ринку - <http://www.lute.lviv.ua> - сайт Львівського торговельно-
економічного університету.

Програму розробив:

Доцент

Л.Ю.Прогонюк